

1996 год

Асіноўскі, С. Ехаў дзедка на кірмаш.../ Святаслаў Асіноўскі // Беларуская мінуўшчына. – 1996. - № 3. – С.43-44.

Каб атрымаць найбольш яскравае ўяўленне аб беларускім кірмашы як з’яве, лепш за ўсё перанесціся ў Зэльву канца XVIII – першай паловы XIX стагоддзя. На гэты час прыходзіцца найбольшы росквіт тутэйшага кірмашу, што, як лічаць даследчыкі, з’яўляўся ўнікальным па тым часе гандлёвым мерапрыемствам.

Давайце разам з вамі пройдземся па гандлёвых радах Зэльвенскага кірмаша, кінем вокам на прывезеныя сюды тавары...

Кіпіць, віруе кірмаш... І ёсць тут усё, што толькі пажадае душа... Барадатыя маскавіты і ніжагародцы прапаноўваюць футры, жалеза, шкло. Вясёлыя віславусыя хахлы і смуглявыя балканскія купцы запрашаюць купіць віно, бакалею, хлеб, тытунь, чай. Паважныя прыбалты гандлююць селядцамі, соллю, тканінай. На кірмашы многа коней: у продажы іх заўзятая сапернічаюць паміж сабой расіяне і ўкраінцы. Дарэчы, конскі гандаль у Зэльве – адмысловы. Як сведчаць дакументы, бывалі гады, калі на кірмашы іх прадавалі па некалькі тысячч...

Завяршаючы апавяд аб Зэльвенскім кірмашы, трэба заўважыць, што, як адзначае Адам Кіркор у “Живописной России”, Ваўкавыскі павет, дзе знаходзілася Зэльва, “...яшчэ нядаўна славіўся на ўсю Літву сваімі кірмашамі” (пісалася гэта на пачатку 80-х гадоў XIX стагоддзя).